

Darowizna w walucie wirtualnej: Czy musisz zapłacić podatek? Kiedy skarbowka może się upomnieć?

09.04.2025 Robert Nogacki

Darowizna w walucie wirtualnej: Czy musisz zapłacić podatek? Kiedy skarbowka może się upomnieć?

Robert Nogacki
radca prawny
/ Shutterstock

Otrzymałeś kryptowalutę w darowiźnie? Uważaj – może to oznaczać obowiązek zapłaty podatku do urzędu skarbowego. Choć waluty wirtualne nie są uznawane za legalny środek płatniczy, prawo traktuje je jako prawa majątkowe, a to oznacza, że podlegają przepisom ustawy o podatku od spadków i darowizn. Na szczęście nie zawsze trzeba płacić – wiele zależy od stopnia pokrewieństwa z darczyńcą i wartości darowizny.

Waluta wirtualna jest to prawo majątkowe, które podlega przepisom ustawy o podatku od spadków i darowizn. Darowizna nie jest opodatkowana, są zwolnienia i limity. Darowizna środków pieniężnych powinny być przekazane na rachunek. Brak zwolnienia dla osób najbliższych nie oznacza, że trzeba będzie podatek zapłacić. Co należy zrobić, jeśli darowizna przekracza kwotę wolną o podatku?

Ci, którzy otrzymali w darowiźnie waluty wirtualne (kryptowaluty) mogą być zobowiązane do zapłaty podatku. Waluta tego rodzaju jest bowiem prawem majątkowym, a więc jej nabycie w darowiźnie podlega przepisom ustawy o podatku od spadków i darowizn. To jednak jeszcze nie oznacza, że zawsze trzeba będzie ten podatek zapłacić. Przepisy przewidują zwolnienie dla osób najbliższych oraz kwoty wolne od podatku dla innych osób.

Waluta wirtualna jest to prawo majątkowe, które podlega przepisom ustawy o podatku od spadków i darowizn. Jak czytamy w interpretacji indywidualnej z dnia 19 lipca 2021 roku, znak: O111-KDIB2-3.4015.78.2021.3.BD, dyrektor Krajowej Informacji Skarbowej zajął stanowisko, zgodnie z którym otrzymanie waluty wirtualnej w drodze darowizny podlega opodatkowaniu podatkiem od spadków i darowizn. Zgodnie z art. 1 ust. 1 ustawy o podatku od spadków i darowizn, opodatkowaniu tym podatkiem podlega nabycie przez osoby fizyczne własności rzeczy znajdujących się na terytorium RP lub praw majątkowych wykonywanych na terytorium RP m.in. tytułem darowizny.

Podatnik w skierowanym do DKIS wniosku o wydanie interpretacji starał się argumentować, że waluta wirtualna nie jest ani rzeczą, ani prawem majątkowym. Organ takiego toku rozumowania jednak nie podzielił. O ile faktycznie, waluta wirtualna – co oczywiste – rzeczą nie jest, to należy ją zakwalifikować jako prawo majątkowe. Zdaniem organu, prawami majątkowymi są „te wszystkie uprawnienia, które nie przyjmują postaci rzeczy a stanowią jednocześnie wymierne korzyści, którymi można rozporządzać, albo z których można czerpać korzyści”. Zatem, jeśli przykładowo waluta wirtualna byłaby przedmiotem darowizny – wówczas na obdarowanym może ciążyć obowiązek podatkowy w podatku od spadków i darowizn.

Darowizna nie jest opodatkowana, są zwolnienia i limity

Powyższe nie oznacza jednak, że zawsze trzeba będzie zapłacić podatek. Zgodnie z art. 4a ustawy o podatku od spadków i darowizn, zwalnia się od podatku nabycie rzeczy lub praw majątkowych przez małżonka, zstępnych, wstępnych, pasierbą, rodzeństwo, ojczyma i macochę.

Aby skorzystać ze zwolnienia należy jednak złożyć SDZ-2 w terminie 6 miesięcy od dnia złożenia oświadczenia o zawarciu umowy darowizny w formie aktu notarialnego przez darczyńcę lub otrzymaniu przedmiotu umowy darowizny (czyli w opisywanym przypadku – waluty wirtualnej). Obowiązek zgłoszenia nie obejmuje przypadków, w których wartość nabyć od tej samej osoby w roku nabycia oraz 5 lat wstecz od tego roku nie przekracza kwoty 36 120 zł.

Dalszy ciąg materiału pod wideo

Darowizna środków pieniężnych powinny być przekazane na rachunek

Jeśli nabywcy są przekazywane (w drodze darowizny lub polecenia darczyńcy) środki pieniężne, a wartość nabyć podlegających przepisom tej ustawy przekracza kwotę 36 120 zł, w czasie wskazanym powyżej, muszą one być przekazane na rachunek w banku lub spółdzielczej kasie oszczędnościowo-kredytowej. W innym przypadku, zwolnienia nie można zastosować.

Waluta wirtualna – zgodnie z art. 2 ust. 2 pkt 26 ustawy o przeciwdziałaniu praniu brudnych pieniędzy – nie jest prawnym środkiem płatniczym. Jak się więc wydaje, wyżej wskazany wymóg dokumentacyjny, nie powinien obejmować walut wirtualnych. Trzeba jednak zaznaczyć, że takie zagadnienie nie było jeszcze przedmiotem rozstrzygnięć sądów, czy też nie wypowiadały się na jego temat organy. Podatnicy z ostrożności mogą w tego rodzaju sprawach wystąpić z wnioskiem o wydanie interpretacji indywidualnej. To pozwoli im zabezpieczyć się przed ryzykiem podatkowym, ponieważ ewentualna pozytywna interpretacja ma dla nich walor ochronny.

Brak zwolnienia dla osób najbliższych nie oznacza, że trzeba będzie podatek zapłacić

Jeśli jednak nie otrzymujemy darowizny waluty wirtualnej w ramach tzw. grupy zerowej (powyżej opisanej), to wciąż nie oznacza to, że na pewno będziemy zobowiązani do uiszczenia podatku. Ustawa o podatku od spadków i darowizn przewiduje jeszcze kwoty wolne, czyli takie które nie powodują konieczności zapłaty podatku.

Wysokość kwoty wolnej zależy jednak od zakwalifikowania do odpowiedniej grupy podatkowej, która to jest zależna od stopnia pokrewieństwa pomiędzy zbywcą a nabywcą. Kwoty wolne wynoszą od 36 120 zł do 5 733 zł. Przy czym, wlicza się do nich wartość wszystkich nabytych nieodpłatnie rzeczy lub praw majątkowych od tej samej osoby licząc od roku ostatniego nabycia oraz 5 lat przed nim.

Co należy zrobić, jeśli darowizna przekracza kwotę wolną o podatku?

Jeżeli owe kwoty wolne zostały przekroczone, należy złożyć SD-3. Zobowiązanie podatkowe jest z kolei ustalane już przez organ podatkowy. Podatnik musi więc poczekać na doręczenie decyzji. Wartość kryptowaluty zgłoszona do opodatkowania powinna być określona poprzez jej wartość rynkową. Wynika to z art. 8 ust. 1 ustawy o podatku od spadków i darowizn.

Stosownie do tej regulacji, wartość nabytych praw majątkowych przyjmuje się w wysokości określonej przez nabywcę, jeśli odpowiada ona wartości rynkowej. Wartość rynkowa powinna być określana, zgodnie z ust. 3 powyższej regulacji, „na podstawie przeciętnych cen stosowanych w obrocie rzeczami tego samego rodzaju i gatunku, z uwzględnieniem ich miejsca położenia, stanu i stopnia zużycia, oraz w obrocie prawami majątkowymi tego samego rodzaju, z dnia powstania obowiązku podatkowego”.

Podsumowując, podatnicy powinni pamiętać o tym, że otrzymanie w darowiźnie podlega opodatkowaniu podatkiem od spadków i darowizn. Jeśli darowizna jest otrzymana od najbliższej rodziny – to można skorzystać ze zwolnienia podatkowego. Przy czym, trzeba złożyć wówczas SD-Z2. Jeśli podatnik tego nie uczyni, wówczas nie będzie można skorzystać ze zwolnienia. Jeżeli nabycie jest od dalszej rodziny lub osób niespokrewnionych – najczęściej trzeba będzie złożyć SD-3, a następnie po doręczeniu decyzji – zapłacić podatek od spadków i darowizn.

Podstawa prawna

□ Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 6 grudnia 2024 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o podatku od spadków i darowizn (Dz.U. 2024 poz. 1837). Obwieszczenie Marszałka Sejmu Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 17 kwietnia 2023 r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu ustawy o przeciwdziałaniu praniu pieniędzy oraz finansowaniu terroryzmu (Dz.U. 2023 poz. 1124). Interpretacja indywidualna dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej z dnia 19 lipca 2021 roku, znak: O111-KDIB2-3.4015.78.2021.3.BD.

oprac. Adam Kuchta

Źródło: